

Epidemiologische update

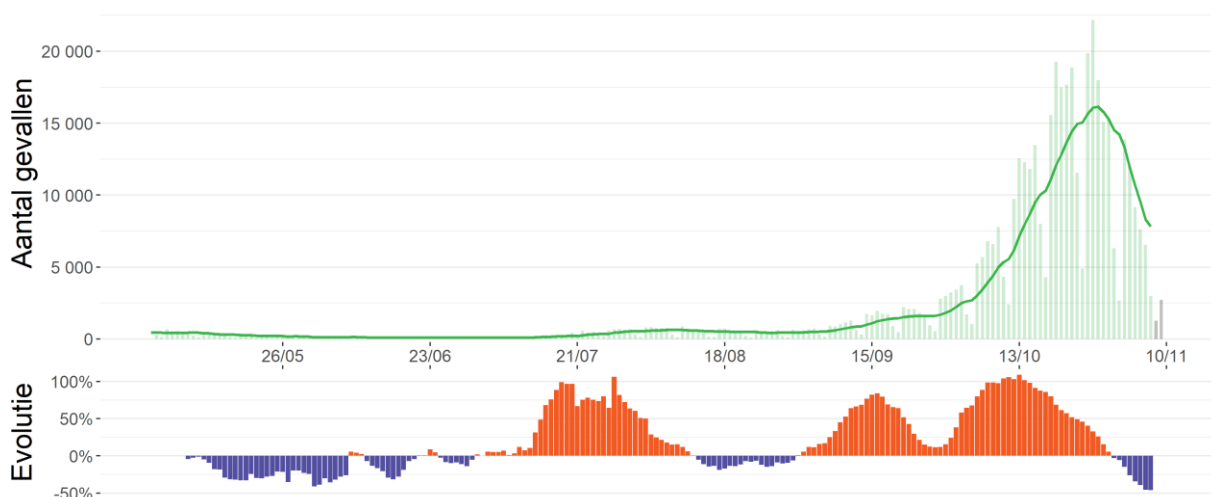
RAG 11/11/2020

De wekelijkse evaluatie van de epidemiologische situatie baseert zich onder meer op de barometer (nationaal en op niveau van provincies), zoals deze werd gevalideerd door het Overleg Comité. De indicatoren hiervoor zijn het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 2 weken samen met de positiviteitsratio of het aantal nieuwe opnames in een ziekenhuis de voorbije week.

NATIONAAL

De week van 1 tot 7 november is het gemiddeld aantal nieuwe besmettingen per dag gedaald met 46 % ten opzichte van de week ervoor. Er waren gemiddeld 7.834 nieuwe besmettingen per dag (Figuur 1).

Figuur 1: Evolutie van het totaal aantal nieuwe bevestigde besmettingen in België

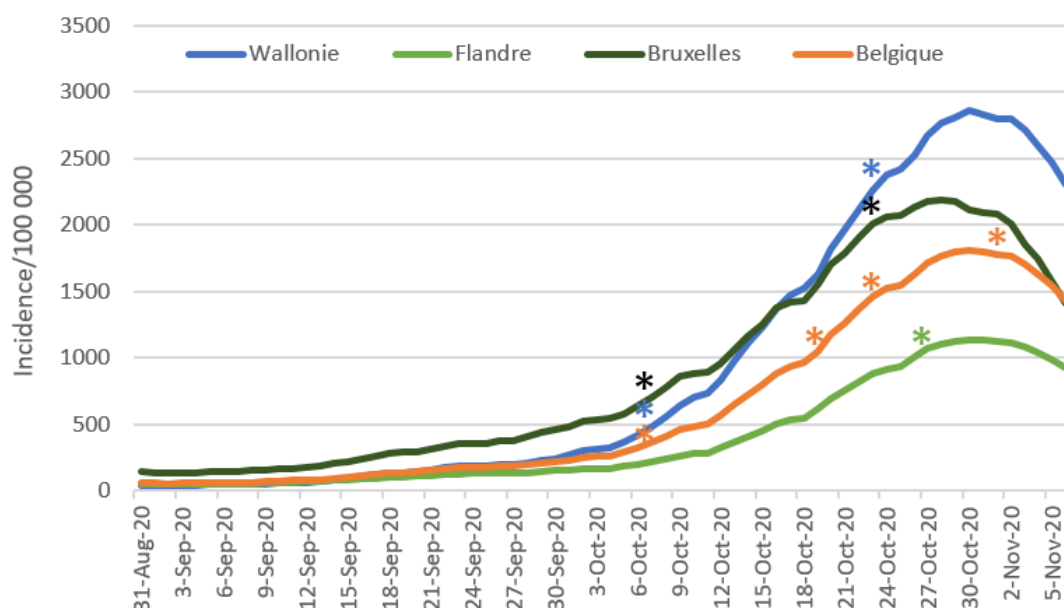

Omdat voorlopig vooral symptomatische personen worden getest (gemiddeld 90% van de afgenomen testen de voorbije week, waarvoor de info aanwezig was) is de trend hier hetzelfde, met een belangrijke daling.

De cumulatieve incidentie voor België is voor de eerste maal sedert lang gedaald van 1.775/100.000 op 4 november tot 1.362/100.000. Daarmee staat België nu op de derde plaats van landen in de EU met de hoogste incidentie, na Tsjechië en Luxemburg.

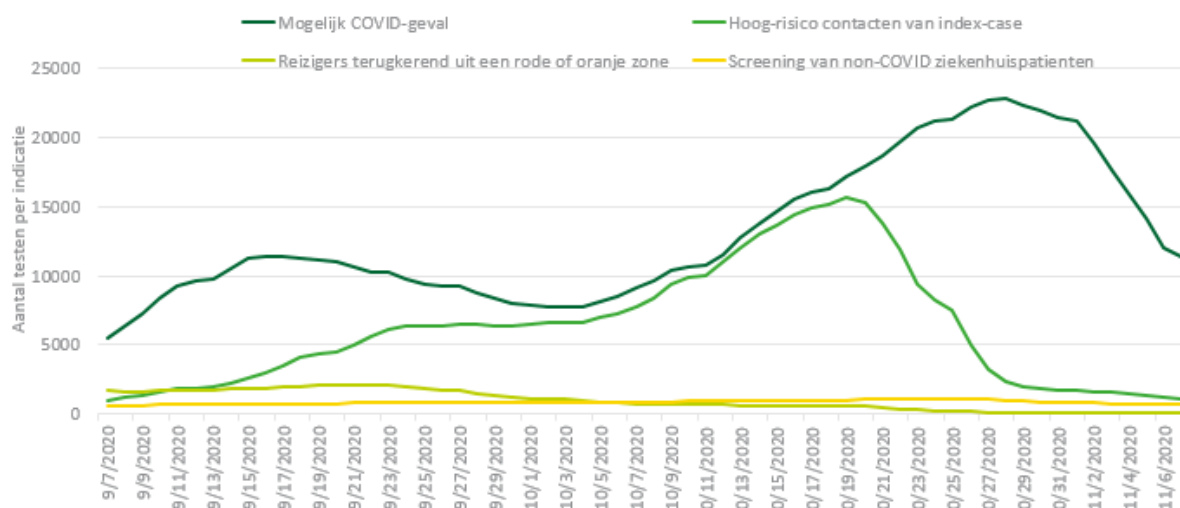
De daling van de incidentie is het meest uitgesproken in Brussel en in Wallonië, maar beperkter in Vlaanderen (Figuur 2). De start van de daling valt samen met de periode waarop de nieuwe verstrengde maatregelen van start gingen, maar deze kunnen de omkeer niet verklaren (vermits te snel).

Figuur 2: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, België en per regio, met aanduiding van de datum van genomen maatregelen (*) op elk niveau

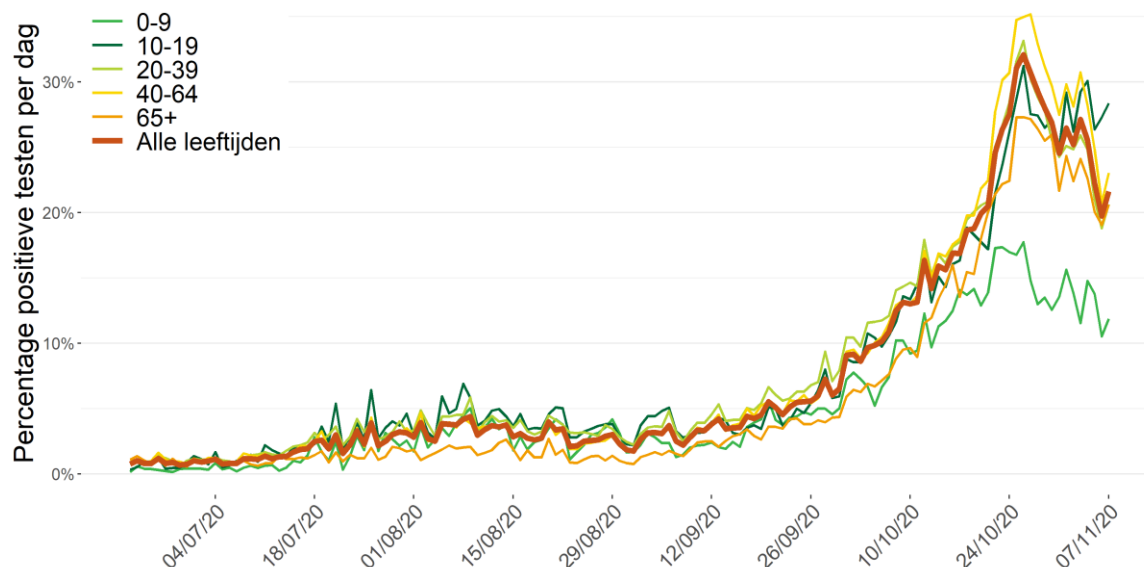
Het aantal testen is verder gedaald tot een daggemiddelde van ongeveer 38.400 testen in de week van 7/11, vergeleken met 61.000 de vorige week. De daling van het aantal geteste personen met symptomen is zeer steil, vergelijkbaar met de eerdere snelle daling van het aantal geteste hoog-risicocontacten (Figuur 3). Dit laatste was echter het gevolg van een beslissing om de strategie te wijzigen op een bepaalde dag, daar waar men voor het aantal personen die symptomen vertonen (en dus getest moeten worden) eerder een progressieve meer langzame daling verwacht, door minder circulatie van het virus. Daarom moet men de snelle afname van het aantal testen voor symptomatische personen ook met voorzichtigheid interpreteren. Opvallend is bovendien dat de snelle daling van het aantal testen bij personen met symptomen begin november start, hetgeen zowel samenvalt met de start van de herfstvakantie als met de nieuwe verstrengde maatregelen.

Figuur 3: Aantal uitgevoerde tests per indicatie en per dag uitgedrukt als een glijdend 7-daags gemiddelde 01/09-06/11/20

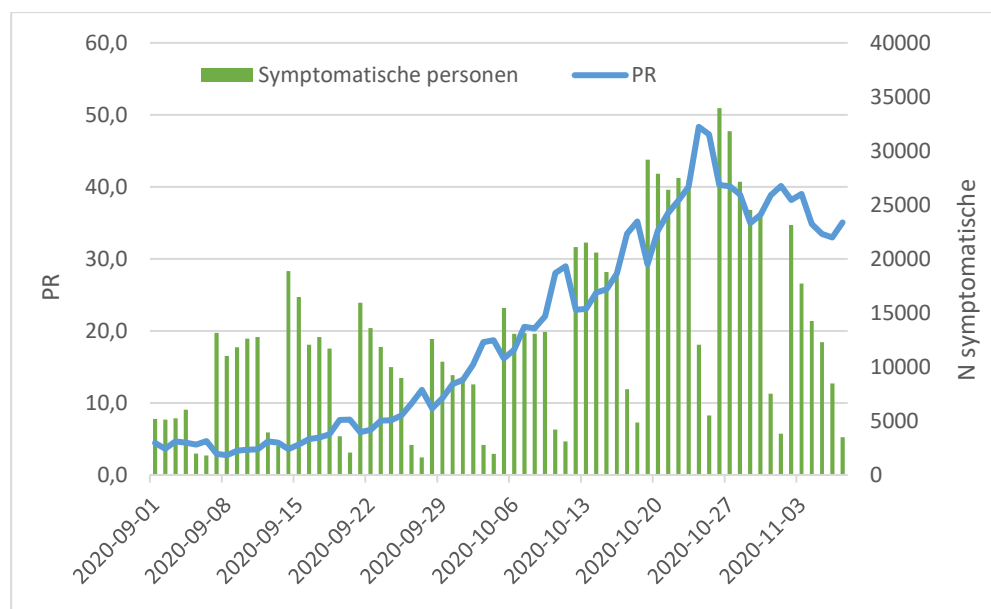
De positiviteitsratio (PR) daalt ook relatief snel, maar blijft nog hoog, met een gemiddelde waarde van 24,1% voor de week van 1 tot 7 november (Figuur 4).

Figuur 4: Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 22/06/20

Bij personen die symptomen vertonen is de PR relatief stabiel gebleven, met een gemiddelde waarde van 36% (Figuur 5).

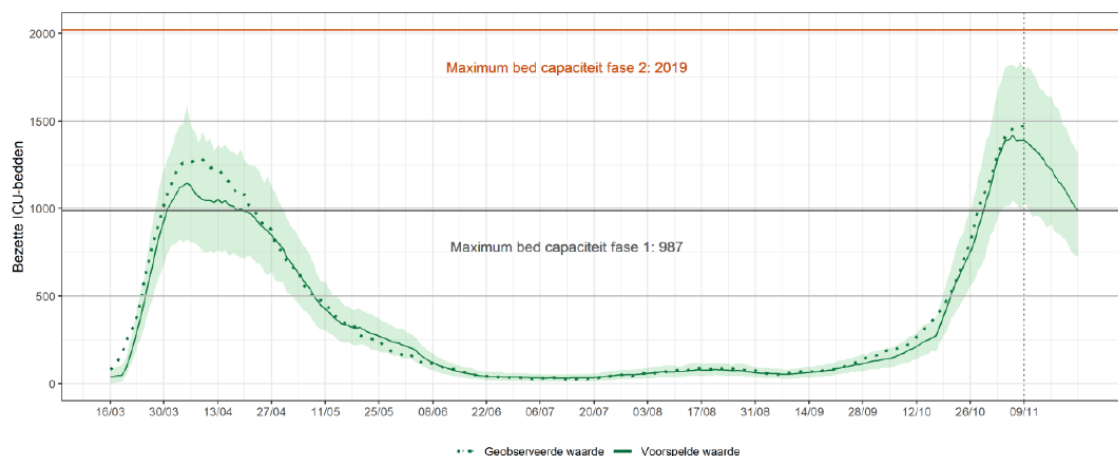
Figuur 5: Aantal geteste symptomatische personen en positiviteitsratio

De surveillance van personen met griepklachten door een peilnetwerk van huisartsen registreert ook een belangrijke daling van het aantal raadplegingen voor een griepaal syndroom (Influenza-like Illness), in alle regio's en voor alle leeftijden.

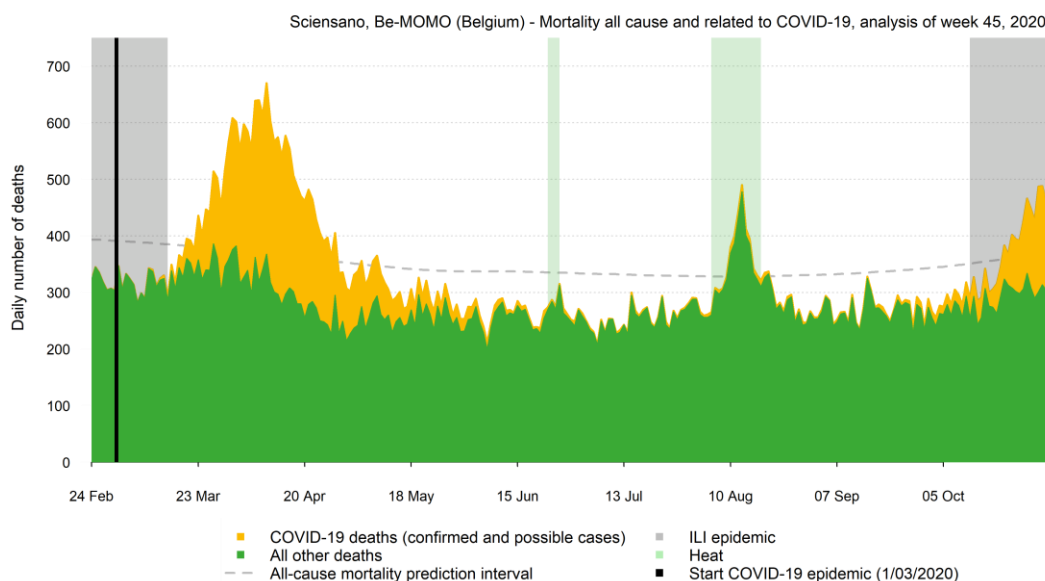
Het reproductiegetal gebaseerd op het aantal hospitalisaties voor de periode van 4 tot 10/11 is gedaald tot 0,843 en is dus voor de eerste maal kleiner dan 1. In totaal zijn er 7.058 ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten (vergeleken met 7.484 vorige week), waarvan 1.470 ICU bedden (nog lichte stijging, +9% ten opzichte van week ervoor). Het predictiemodel in Figuur 6 toont voor de eerste maal een verwachte daling van het aantal ingenomen ICU bedden de komende 2 weken.

Figuur 6: Evolutie en predictie van het aantal ingenomen ICU bedden sedert het begin van de epidemie
(geobserveerd aantal in stippellijn, voorspelde waarde in volle lijn en betrouwbaarheidsinterval in groene balk)

Het aantal overlijdens in de week van 2 tot 8/11 nam verder toe, met een totaal van 1.368 geregistreerde sterfgevallen, variërend tussen 168 en 208 per dag. Wallonië heeft het hoogste aantal COVID-19-overlijdens (n=624), gevolgd door Vlaanderen (n=565) en Brussel (n=179). Hierbij overleden 472 personen (34,5%) in een woonzorgcentrum (WZC). Daarnaast zijn 144 WZC-bewoners in het ziekenhuis overleden. Voor week 45 werd een verdere toename van oversterfte geregistreerd (Figuur 7).

Figuur 7: Sterfte door alle oorzaken en door COVID-19 in België, tot week 45
(al wat boven de hoogste grijze stippellijn valt stelt oversterfte voor)

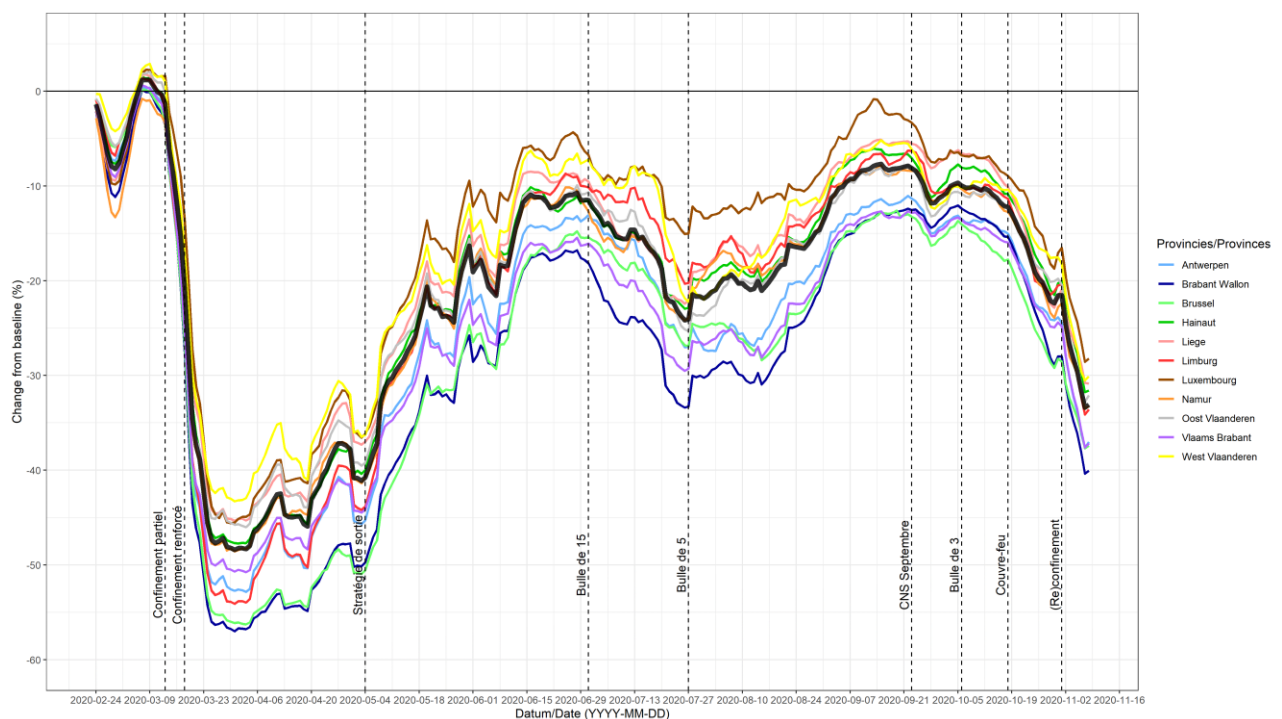

In de woonzorgcentra (WZC) ziet men een daling van het aantal nieuwe bevestigde gevallen de voorbije week (04/11 tot en met 10/11) in alle gemeenschappen: een daling van 31,5% voor Wallonië, 19,6% voor Vlaanderen, 49,8% voor Brussel en 25,0% voor de Duitstalige gemeenschap. Het aantal WZC dat minstens 2 nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen onder bewoners rapporteerde gedurende 7 dagen daalde de afgelopen week, met een totaal van 117 nieuwe clusters in de periode van 02/11 t.e.m. 08/11 (vergeleken met 204 de week ervoor). Het aantal overlijdens bij residenten van woonzorgcentra stijgt verder.

De analyse van de mobiliteitsgegevens tot 8/11, gebaseerd op de verplaatsingen buiten de postcode van de Proximus-abonnees en berekend als een wijziging ten opzichte van de referentieperiode 10-23 februari 2020, toont een aanzienlijke daling van de verplaatsingen van de mensen sinds 2 november, met de start van nieuwe maatregelen (Figuur 8). Dit geeft aan dat de maatregelen goed worden opgevolgd. Met het einde van de vakantieperiode wordt wel een nieuwe toename verwacht.

Figuur 8: Evolutie van de mobiliteit in België (zwarte curve) en in elke provincie

Elke provincie heeft een eigen basislijn. Als de basislijn in de ene provincie lager is dan in de andere, betekent dit dus dat de mobiliteit in die provincie meer is afgenomen ten opzichte van de referentieperiode, maar niet noodzakelijkerwijs dat de mobiliteit in die provincie in absolute zin lager is.

Besluit en aanbevelingen

Op basis van de barometerindicatoren, zowel het aantal nieuwe infecties en de PR als het aantal nieuwe ziekenhuisopnames (zie ook figuren 9 en 10), bevindt België zich nog steeds op het alarmniveau 4.

Er zijn echter wel hoopgevende aanwijzingen dat de trend omgekeerd is. Het aantal nieuwe besmettingen daalt sedert begin november en ook het aantal nieuwe hospitalisaties begint te dalen. Dit kan waarschijnlijk voor een groot deel verklaard worden door de maatregelen die reeds in de verschillende regio's werden genomen, en de nationale maatregelen op 19 (sluiten

van de horeca) en 23 oktober (sport, culturele evenementen en hoger onderwijs). De daling is echter onverwacht uitgesproken en valt ook samen met de start van het herfstverlof, waarbij personen met milde klachten zich mogelijk niet lieten testen omdat ze toch thuis waren. Daarom is enige voorzichtigheid aangewezen in de interpretatie van deze sterke daling. De positiviteitsratio bij personen met klachten is nog steeds heel hoog, hetgeen aanwijst dat het virus nog sterk circuleert.

Doordat algemeen de verschillende indicatoren (hoge PR, situatie in WZC en vooral nog steeds hoge druk op het gezondheidssysteem) nog steeds ongunstig zijn en er ook moet afgewacht worden wat de impact zal zijn van het heropenen van scholen en de eventuele terugkeer van reizigers na het verlof, wordt de sanitaire noodtoestand voorlopig aangehouden.

Momenteel worden er geen extra maatregelen aanbevolen. Het gebied waar er wel nog winst kan geboekt worden met beperkte extra inzet is de werkvloer, waar transmissie en mogelijke haarden kunnen voorkomen worden door telewerk verder te promoten, de basishygiëne maatregelen te volgen, te zorgen voor een goede ventilatie en het dragen van een mondkapster sterker te promoten in afgesloten ruimtes waar meerdere personen langere tijd verblijven.

Besluit classificatie: sanitaire noodtoestand.

PROVINCIES

De 14-daagse cumulatieve incidentie is nog steeds hoger dan 400/100.000 in alle provincies maar daalt wel overal.

De provincies in Wallonië hebben nog steeds de hoogste incidentie, gevolgd door de Duitstalige gemeenschap en Brussel. Van de provincies in Vlaanderen heeft West-Vlaanderen de hoogste incidentie (1.133/100.000).

De positiviteitsratio (PR) is ook gedaald in alle provincies, maar blijft overal erg hoog, met nog steeds waarden rond de 40% in Luik, Henegouwen en de Duitstalige gemeenschap.

Het aantal nieuwe hospitalisaties per 100.000 inwoners en per week is verder toegenomen in Henegouwen, Luxemburg, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Het aantal hospitalisaties per 100.000 inwoners blijft het hoogst in Henegouwen (Bijlage 1).

	14d incidentie per 100.000 besmettingen	Rt ¹	PR (25-31/10)	7d incidentie per 100.000 hospitalisaties ²	Alarmniveau
België	1.362	0,646	24,1%	36,4	Noodtoestand
Antwerpen	810	0,713	16,2%	20,2	4
Henegouwen	2.271	0,647	38,2%	69,1	Noodtoestand
Limburg	568	0,709	14,1%	16,9	4
Luik	2.503	0,578	39,8%	52,1	Noodtoestand
Luxemburg	1.686	0,680	26,7%	33,5	Noodtoestand
Namen	2.025	0,616	33,2%	36,5	Noodtoestand
Oost-Vlaanderen	1.003	0,710	15,0%	33,2	4
Vlaams-Brabant	909	0,625	18,5%	13,9	4
Waals-Brabant	1.395	0,609	28,6%	23,2	Noodtoestand
West-Vlaanderen	1.094	0,705	17,2%	45,8	4
Brussel	1.346	0,597	31,6%	45,9	Noodtoestand
Duitstalige gemeenschap	1.400	0,527	38,2%	53,9	Noodtoestand

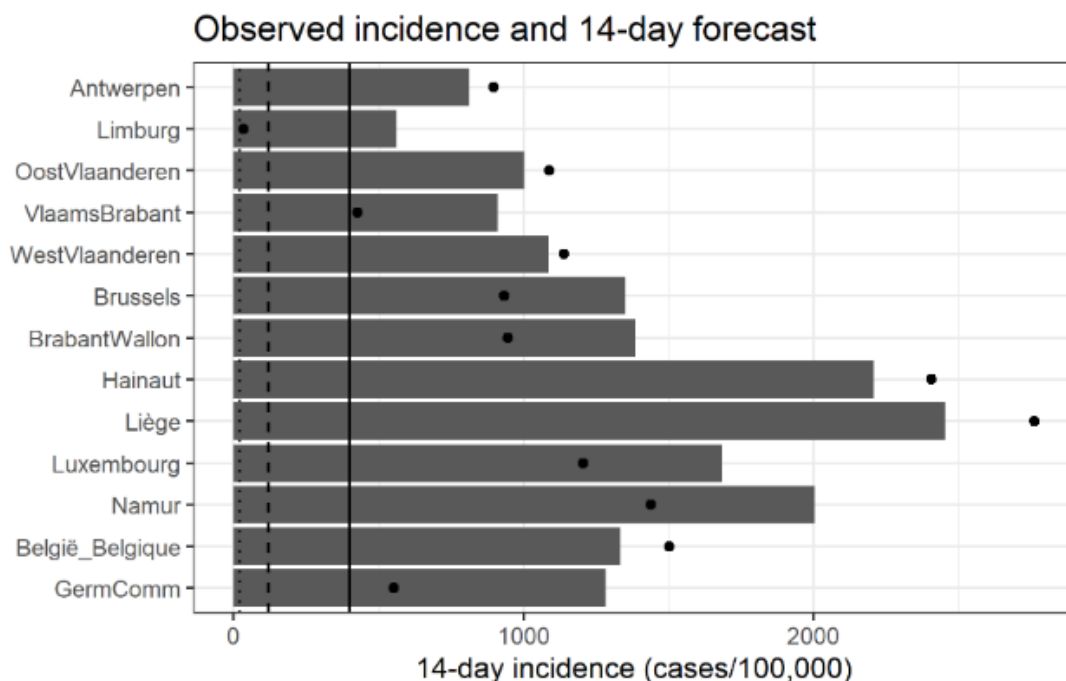
Op basis van het aantal nieuwe besmettingen en de PR zijn alle provincies en Brussel nog steeds op alarmniveau 4 (Figuur 9). De RAG behoudt echter nog steeds het hoogste niveau van alarm, namelijk de sanitaire noodtoestand, voor de provincies in Wallonië, Brussel en de Duitstalige gemeenschap, omdat de indicatoren nog ongunstig zijn.

Op basis van de hospitalisaties zijn alle provincies nog steeds in alarmniveau 4, behalve Vlaams-Brabant (Figuur 10). Figuur 11 geeft een overzicht van de transfers die gebeurd zijn vanuit Brussel naar andere provincies, tussen 1 oktober en 7 november.

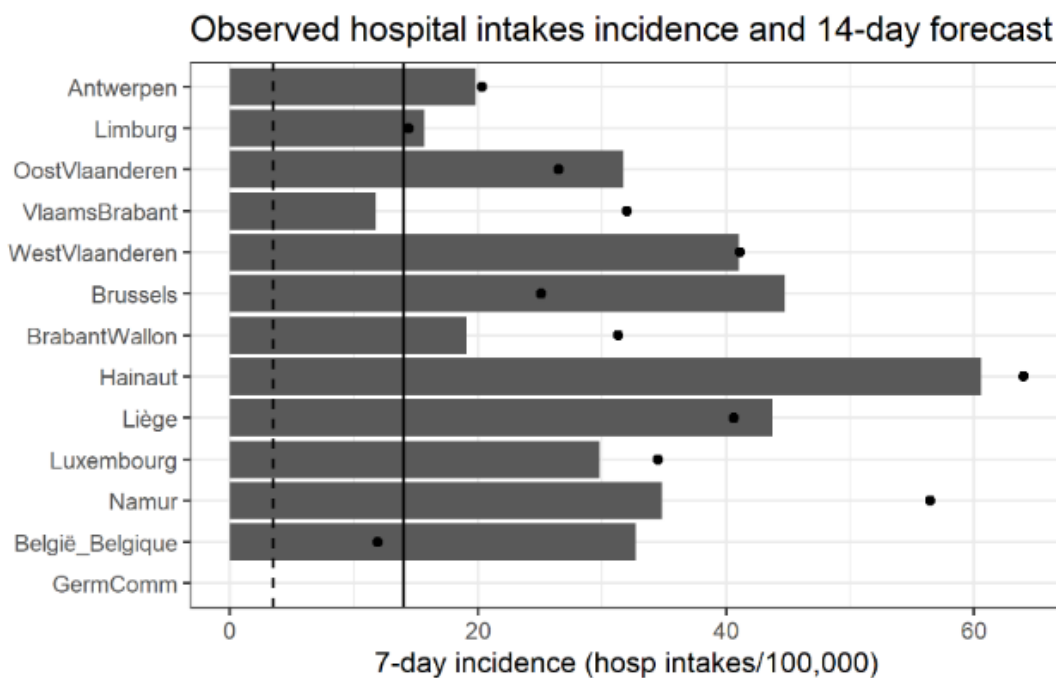
¹ Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe besmettingen. Gezien de gewijzigde test strategie kan de waarde hiervan momenteel niet correct meer geïnterpreteerd worden.

² Resultaten voor week 45, van 2 tot 8 november.

Figuur 9: Barometer op basis van het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 14 dagen en PR
De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

Figuur 10: Barometer op basis van het aantal nieuwe hospitalisaties de voorbije 7 dagen³
De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

³ Hierbij moet opgemerkt worden dat er transfers gebeuren tussen ziekenhuizen van zodra een bepaalde bezettingsgraad bereikt is. Deze indicator is dus in deze fase van de epidemie minder representatief op niveau van de provincies.

Figuur 11: overzicht van aantal ziekenhuis transfers vanuit Brussel, periode 1 oktober tot 7 november

Vanuit Brussels Gewest naar:	Aantal
Antwerpen	63
Waals-Brabant	2
Binnen Brussels Gewest	44
Henegouwen	17
Limburg	19
Namen	3
Oost-Vlaanderen	90
Vlaams-Brabant	33
West-Vlaanderen	59
TOTAAL	330

GEMEENTEN

Alle provincies bevinden zich in niveau 4 of noodtoestand. Er worden dus geen gemeenten afzonderlijk geëvalueerd deze week.

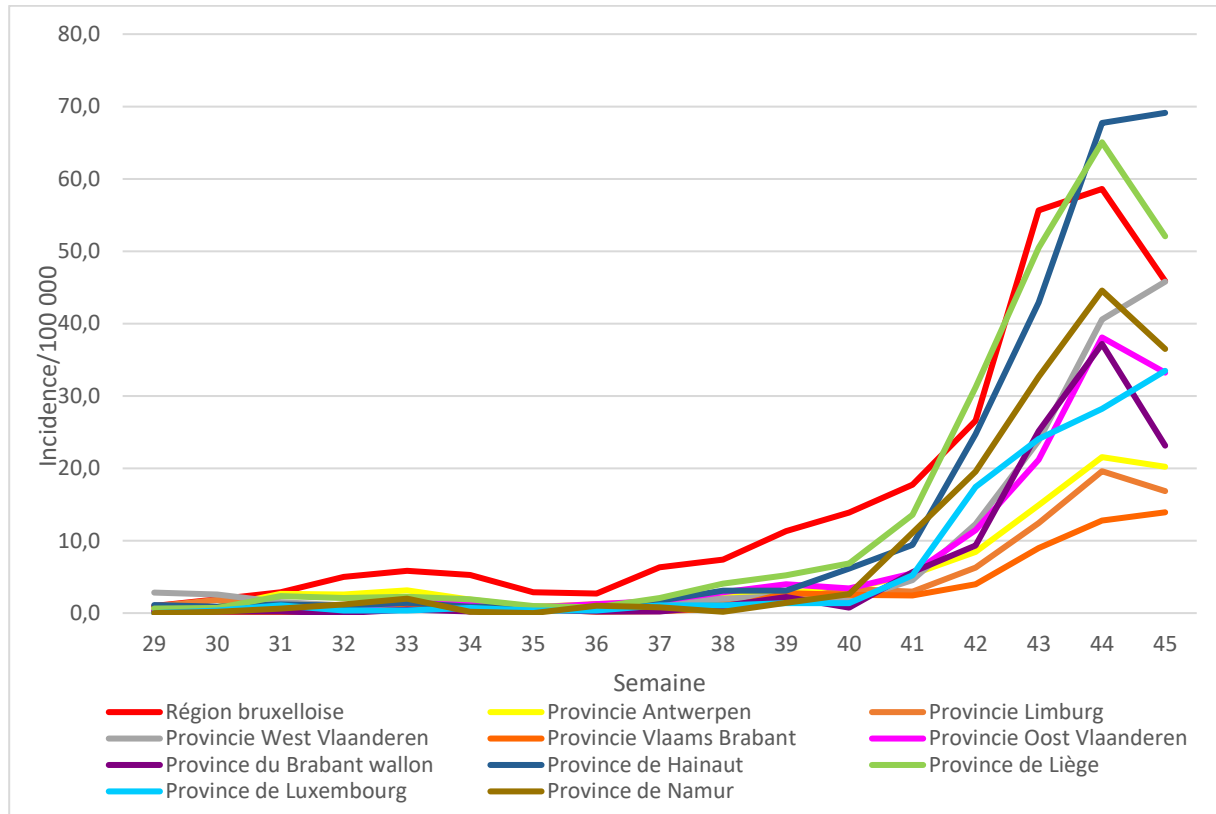
In bijlage 2 worden de gemeenten per provincie uitgezet volgens de 14-daagse cumulatieve incidentie en de positiviteitsratio. De gemeenten in de provincies Henegouwen, Luxemburg, Namen, Luik, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen vertonen een grote spreiding voor beide indicatoren binnen de provincie. In bijna alle gemeenten vertoont de 14-daagse incidentie een stabiele of dalende trend (zwarte kleur).

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies :

Katrien Bonneux (OND); Emmanuel Bottieau (ITG) ; Géraldine De Muylder (Sciensano) ; Pierre-Louis Deudon (COCOM); Alexandra Gilissen (ONE) ; Naïma Hammami (ZG) ; Germaine Hanquet (KCE); Niel Hens (UHasselt-UA); Valeska Laisnez (Sciensano); Tinne Lernout (Sciensano); Geert Molenberghs (UHasselt-KUL); Petra Schelstraete (Pediatric task Force); Stefan Teughels (Wachtposten Vlaanderen); Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus medica).

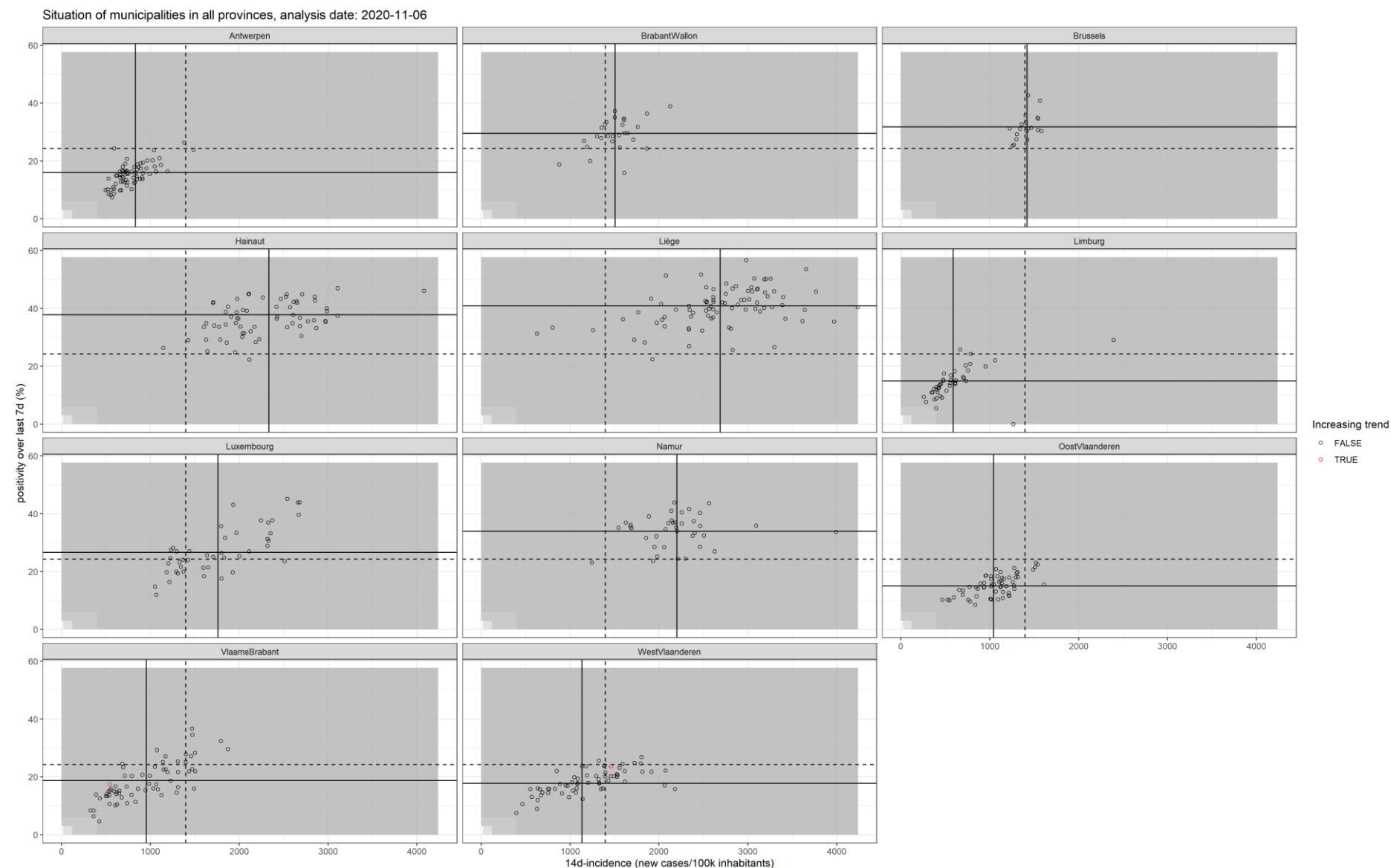
Bijlage 1: Aantal nieuwe hospitalisaties/100.000 inwoners per week en per provincie, week 29 tot 45

Onderstaande figuur houdt geen rekening met het aantal beschikbare bedden in een provincie. Dit wordt opgevolgd in de Surge Capacity groep.

Bijlage 2: Gemeenten binnen de provincies, geplot volgens de positiviteitsratio en de cumulatieve 14-daagse incidentie.

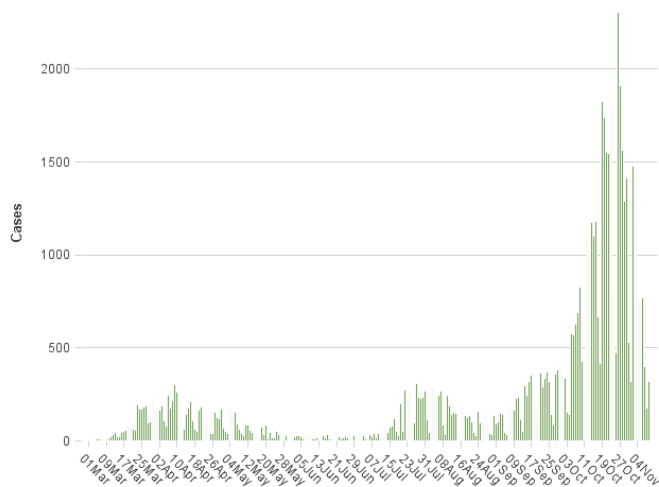
De gemeenten worden uitgezet volgens hun positiviteitsratio (X-as) en de 14-daagse cumulatieve incidentie (Y-as). Gemeenten rood ingekleurd hebben een stijgende trend, gemeenten grijs ingekleurd een dalende of stabiele trend. De volle lijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor de betreffende provincie, de stippellijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor België.

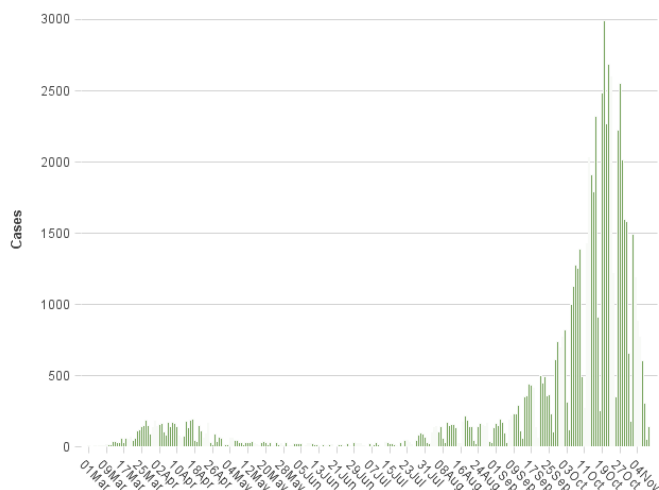
Bijlage 3: Epidemiologische curves per provincie

Nota: de Y as is verschillend per provincie

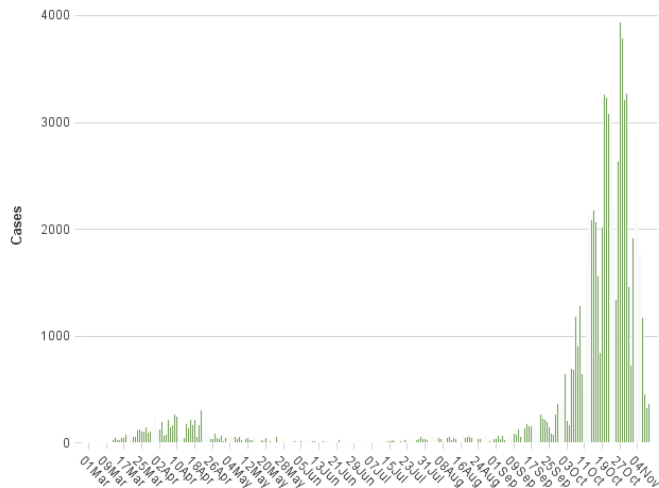
Antwerpen

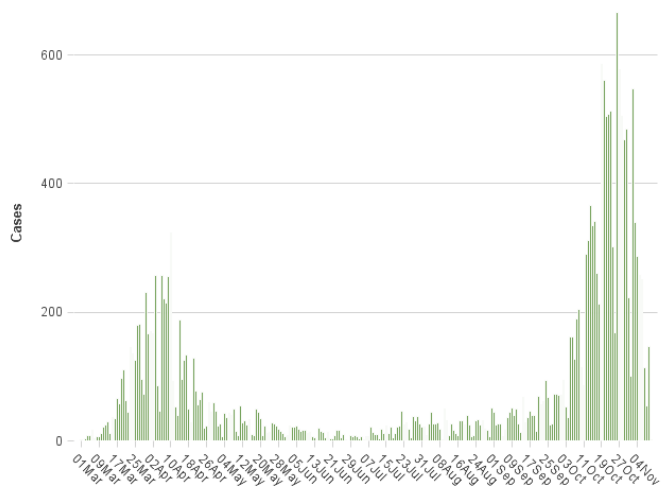
Brussel

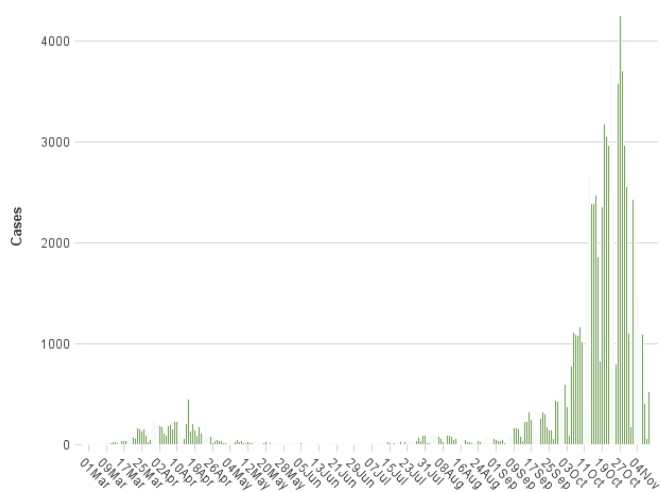
Henegouwen

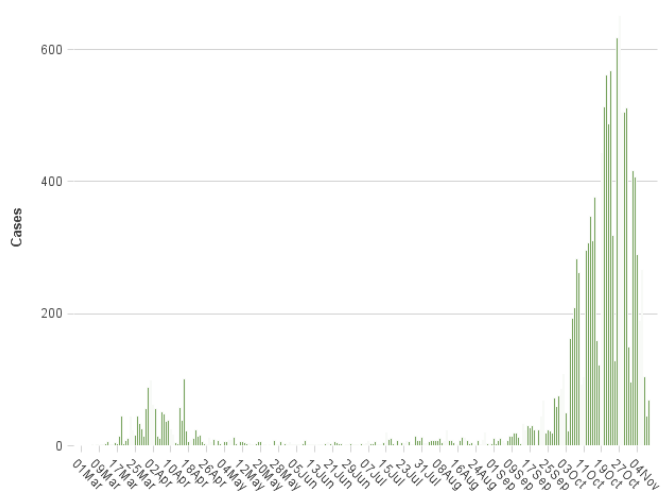
Limburg

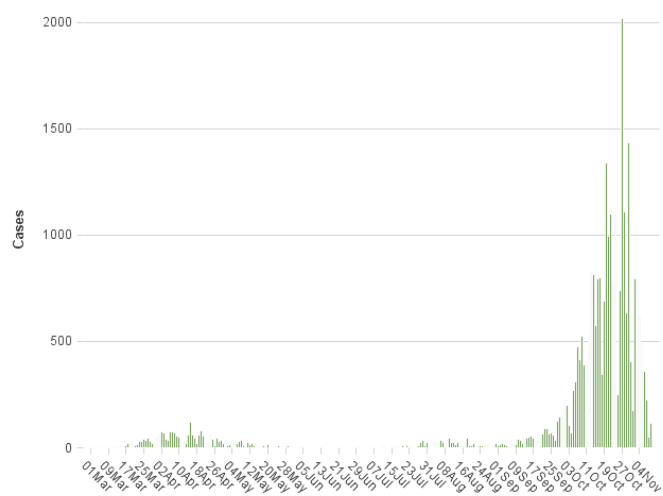
Luik

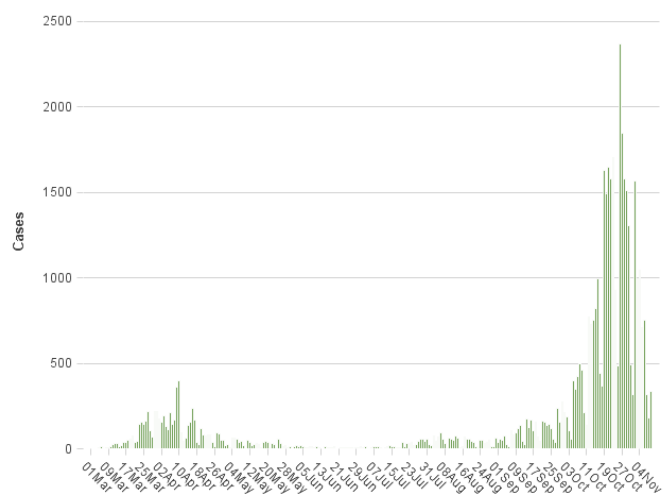
Luxemburg

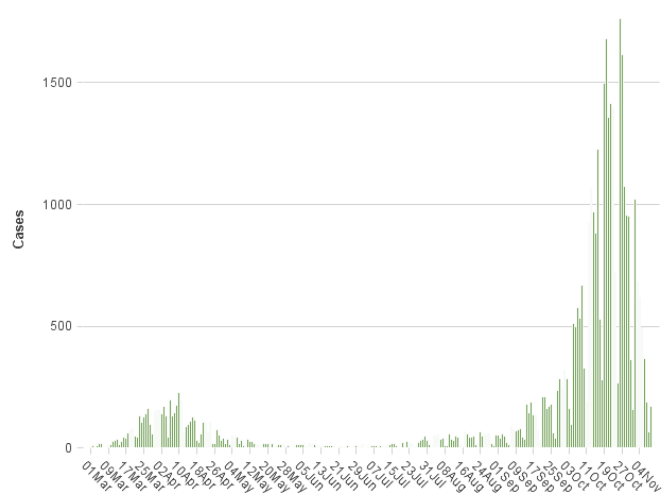
Namen

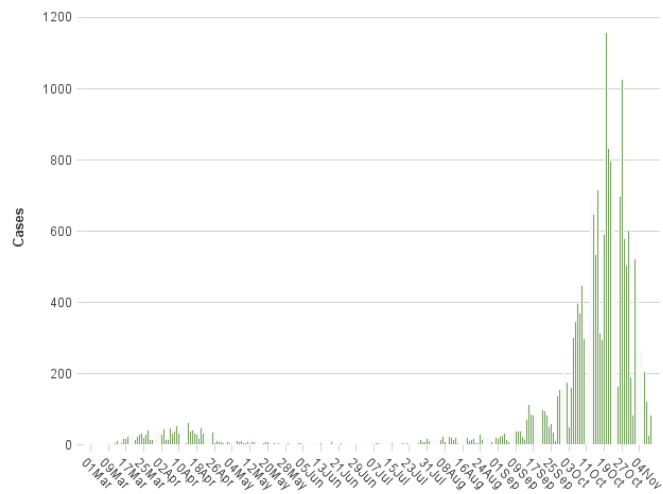
Oost-Vlaanderen

Vlaams-Brabant

Waals-Brabant

West-Vlaanderen

